

Република Српска
Град Бања Лука
Градоначелник
Градска управа
Одјељење за финансије
Трг српских владара 1, Бања Лука

У П У Т С Т В О
ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ГРАДА БАЊА ЛУКА ЗА 2025. ГОДИНУ

САДРЖАЈ:

1. САЖЕТАК И ОСНОВНЕ СМЈЕРНИЦЕ	3
2. ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЗА НАРЕДНУ ФИСКАЛНУ ГОДИНУ	3
3. СТРАТЕГИЈА И ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ГРАДА БАЊА ЛУКА ЗА 2025. ГОДИНУ	4
3.1. Стратешко планирање.....	5
3.2. Планиране политике Града за 2025. годину.....	6
4. ПРОЦЈЕНА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ЗА 2025. ГОДИНУ	9
5. ПРИЈЕДЛОГ ОКВИРНОГ ИЗНОСА БУЏЕТСКИХ РАСХОДА И ИЗДАТАКА ЗА ПОТРОШАЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ БУЏЕТА ГРАДА У НАРЕДНОЈ ФИСКАЛНОЈ ГОДИНИ	14
5.1. Садржај буџетског захтјева за ГРАДСКУ УПРАВУ (Оперативна јединица 1) који ће корисници доставити Одјељењу за финансије.....	15
5.2. Садржај буџетског захтјева за БУЏЕТСКЕ КОРИСНИКЕ (Оперативна јединица 2) који ће корисници доставити Одјељењу за финансије.....	17
6. ОБАВЕЗНЕ АКТИВНОСТИ ЗА СВЕ ПОТРОШАЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ И КОРИСНИКЕ БУЏЕТА У ПОСТУПКУ ПРИПРЕМЕ БУЏЕТСКИХ ЗАХТЈЕВА ЗА 2025. ГОДИНУ	20
6.1. Градска управа.....	20
6.2. Буџетски корисници	22
7. ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ГРАДА ЗА 2025. ГОДИНУ	24

Прилози:

- Табеларни преглед „Пројекције прихода и примитака буџета Града Б. Лука за период 2024.-2026. г. - Фонд 01“,
- Табеларни преглед са оквирним износима расхода и издатака за потрошачке јединице Оперативне јединице 1 („Приједлог ограничења за Оперативну јединицу 1 за 2025. г.“), односно, потрошачке јединице Оперативне јединице 2 („Приједлог ограничења за Оперативну јединицу 2 за 2025. г.“),
- Табеле 1-4 (форма "Буџетски захтјев за потрошачке јединице Градске управе Града") и
- Табеле 1-9 (форма "Буџетски захтјев за остале/ниже буџетске кориснике").

На основу чланова 28., 29. и 30. Закона о буџетском систему Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), Одјељење за финансије доставља буџетским корисницима, одјељењима и самосталним одсјецима Градске управе града Бања Лука:

У П У Т С Т В О

ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ГРАДА БАЊА ЛУКА ЗА 2025. ГОДИНУ

1. САЖЕТАК И ОСНОВНЕ СМЈЕРНИЦЕ

Овим Упутством се, у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске, утврђује оквир и дају инструкције за припрему захтјева за средствима у буџету Града за 2025. годину. **Упутство за припрему буџета Града Бања Лука за 2025. годину (у даљем тексту: Упутство) обавезно је за примјену од стране буџетских корисника, као и одјељења, самосталних одсјека и служби Градске управе Града Бања Лука.**

Кроз Упутство су, у оквиру одговарајућих тачака, наглашене следеће обавезе:

- **придржавање почетних буџетских ограничења и инструкција за припрему захтјева за средствима за наредну буџетску годину,**
- **повезивање планираних позиција, по врсти и обиму, са одговарајућим планским и стратешким документима Града Бања Лука,**
- **попуњавање свих табеларних прегледа,**
- **достављање образложења тражених буџетских средстава по позицијама искључиво кроз табеларне прегледе у одговарајућој колони,**
- **попуњавање колоне „Основ планирања“ и/или „Образложење“ у којима се, поред осталог, наводи законски и други основ за планирање тражене позиције, гдје је то примјениво,**
- **придржавање рока за достављање буџетских захтјева до 05.09.2024. године.**

2. ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЗА НАРЕДНУ ФИСКАЛНУ ГОДИНУ

Законом о буџетском систему Републике Српске, у члану 16. утврђена је обавеза израде „Документа оквирног буџета“ Републике Српске, као основе за припрему и израду буџета јединица локалних самоуправа. "Документ оквирног буџета Републике Српске" (у даљем тексту: ДОБ) је документ средњорочног планирања буџета у који су укључене анализе и пројекције републичког буџета, буџета општина и градова и ванбуџетских фондова. Овај документ је саставни је дио планирања буџета за сваку наредну годину.

Како до момента израде овог Упутства „ДОБ РС за период 2025 – 2027. године“ још увијек није објављен на интернет страници Министарства финансија РС, а имајући у виду дефинисане рокове буџетског календара који се односе на процедуру припреме и усвајања буџета јединица локалне самоуправе (из Закона о буџетском систему РС), Одјељење за финансије доставља Упутство које се заснива на:

- **пројекцијама дијела јавних прихода из ДОБ-а за период 2024. – 2026. године (највећим дијелом, овај документ кориштен је код пројекција које се односе на приходе од индиректних пореза);**

- анализи реализације главних врста пореских и непореских прихода, те примитака од нефинансијске имовине, у протеклим годинама, као и извршењу ових прихода у првој половини 2024. године;
- важећим законским и подзаконским актима из области наплате прихода и реализације расхода и издатака;
- процјени динамике повлачења одобрених кредитних задужења, те процјени реализације осталих примитака;
- потребним средствима за отплату дугова (камате и отплате) по раније одобреним кредитним задужењима,
- другим доступним подацима и информацијама које су од значаја за израду Упутства.

Имајући у виду да, како је претходно наведено, ДОБ РС за период 2025. - 2027. године није објављен, **Одјељење за финансије ће информисати све кориснике буџета Града када овај документ буде објављен/доступан на интернет страници Министарства финансија РС.** У складу са подацима који буду објављени у овом документу, Одјељење за финансије може кориговати одређене смјернице/процјене из овог Упутства у циљу усклађивања Упутства са подацима из „ДОБ-а РС за период 2025-2027. године“. Корисници буџета биће обавијештени о наведеним корекцијама/измјенама, како би могли, у складу са тим доставили уређене захтјеве за буџетским средствима за наредну годину.

Но, без обзира на претходно наведену, евентуалну, накнадну измјену Упутства, дужност свих корисника буџета Града Бања Лука јесте да податке из новог „ДОБ-а РС за период 2025. – 2027. године“, када исти буде објављен, користе код планирања и реализације буџетских средстава у наредној 2025. години.

У смислу свега претходног, даље у тексту Упутства корисницима се достављају информације и подаци о:

- планираним политикама Града за 2025. годину,
- процјени буџетских средстава за Град за 2025. годину,
- приједлозима оквирног (почетног) износа расхода и издатака за потрошачке јединице/кориснике Оперативне јединице 1 и Оперативне јединице 2 за 2025. годину (са појашњењем обавезног садржаја буџетског захтјева, који корисници достављају, као и активностима које се проводе код припреме захтјева за средствима за наредну годину) и
- поступку и динамици припреме Буџета Града за 2025. годину.

3. СТРАТЕГИЈА И ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ГРАДА БАЊА ЛУКА ЗА 2025. ГОДИНУ

Основ за дефинисање планираних политика Града Бања Лука у 2025. години треба да представљају и сљедећи законски и стратешки документи:

- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16 и 36/19),
- Стратегија развоја Града Бања Лука у периоду 2018-2027. године,
- План капиталних инвестиција Града Бања Лука за период 2023. - 2025. година ("Сл. гл. Града Бања Лука", бр. 9/23).

Поред претходних докумената, битно је навести и друге усвојене документе и политике – секторске стратегије (или оне које су у припреми), а које у одређеној мјери треба имати у виду код утврђивања политика Града у наредном периоду, као што су:

- Акциони план за Зелени град - GSAP (одлука о усвајању у „Сл. гл. Града Бања Лука“, бр. 32/20),
- Локални центар Акциони план Града Бања Лука 2022-2025. године¹,
- Стратегија развоја културе Града Бања Лука за период 2018-2028. године²,
- Стратегија демографског развоја Града,
- Омладинска политика Града,
- годишњи усвојени програми из области спорта,
- други стратешки и секторски документи Републике и Града Бања Лука, који имају утицај на планиране политике Града.

3.1. Стратешко планирање

Према Стратегији развоја Града Бања Лука у периоду од 2018.-2027. године, стратешки циљеви развоја Града су:

- 1) Град са повољним пословним окружењем, јаким и конкурентом привредом и пољопривредом, развијенијом прерађивачком индустријом и сталним растом директних домаћих и страних инвестиција,
- 2) Модерна, урбана средина, заснована на *Smart City* концепту, угодна за живот свих грађана,
- 3) Еколошки одржива, комунално опремљена и енергетски ефикасна и безбједна средина – *Green City*,
- 4) Препознатљив регионални, образовни, здравствени, културни, спортски и центар унапријеђене социјалне инклузије.

У вези са коришћењем Стратегије развоја Града као темељног документа за утврђивање активности у наредном периоду, битно за напоменути је да је током 2021. и 2022. године, **први пут донесен Закон о стратешком планирању и управљању развојем у РС ("Сл. гл. РС", бр. 63/21), којим је уређен систем стратешког планирања у РС, као и Уредба о спроведбеним документима у РС ("Сл. гл. РС", бр. 8/22),** којом су уређене процедуре и структура спроведбених докумената. Регулаторним оквиром сада је прописано да ЈЛС израђују акционе планове за спровођење стратегија развоја на период од три године, по принципу "1+2". Нови регулаторни оквир дефинисао је нову форму стратешких и спроведбених докумената у којима се, у оперативном дијелу документа, дефинишу приоритети (претходно секторски циљеви) и мјере (претходно програми, пројекти/мјере). Имајући у виду претходно, у 2023. години било је потребно израдити оперативни план за период 2023-2025. године (за реализацију Стратегије развоја), јер је претходни програмско-пројектни период (из Стратегије развоја) истекао.

У смислу претходног, припремљен је спроведбени документ "Акциони план пројеката Града у периоду 2023-2025. године". Основ за припрему Акционог плана у периоду 2023-2025. године представљају приоритети (некада секторски циљеви) и мјере (програмско пројектни дио секторских планова) из Стратегије развоја за период 2018 - 2022. године. **Имајући у виду све претходно, основ за планирање активности у 2025. години, треба да буду подаци које су организациони дјелови Градске управе и остали корисници доставили Одсјеку за међународну сарадњу и пројекте, у поступку израде претходно наведеног Акционог плана и нацрта истог документа за период 2024. – 2026. године (у припреми). Овај документ обавезно се користи за дефинисање политика/планирање средстава, како Градске управе, тако и буџетских корисника, у 2025. години и наредном периоду.**

¹ Доступан на интернет страници Града Бања Лука, <https://www.banjaluka.rs.ba/wp-content/uploads/2022/10/Banja-Luka-analiza-i-LGAP-8-11-21-cista-verzija-cirilica.pdf>.

² Доступан на интернет страници Града Бања Лука, <https://www.banjaluka.rs.ba/wp-content/uploads/pdf/strategija-2018-2028.pdf>.

3.2. Планиране политике Града за 2025. годину

Дефинисање политика Града за 2025. годину, базирано је и на следећим елементима:

- доступним пројекцијама јавних прихода и јавне потрошње;
- анализи реализације главних врста пореских и непореских прихода, те примитака од нефинансијске имовине, у протеклим годинама, као и извршења ових прихода у првој половини 2024. године;
- важећим законским и подзаконским актима из области наплате прихода и реализације расхода и издатака;
- одређивању градске администрације на подизању финансијске дисциплине и транспарентним градским финансијама, рационализацијом у расходима и издацима, с једне стране, те порастом прихода (повећани обухват обвезника, контрола закупа билборда, те друге мјере предузете од стране нове администрације) с друге стране, а све како би се обезбиједила средства за финансирање приоритетних пројеката и активности у будућем периоду.

Имајући у виду све наведено, потребно је истаћи следеће политике, на којима ће се заснивати планирање и реализација буџета:

- континуирано праћење реализације свих врста прихода, те усклађивање потрошње са том реализацијом;
- интензивирање активности на побољшању наплате прихода Града (без повећања пореског оптерећења);
- према почетним пројекцијама буџетских средстава, за 2025. годину планирано је краткорочно и дугорочно задужење у износу од по 6,5 милиона КМ;
- одржавање или повећање достигнутог нивоа годишњих капиталних улагања из претходног периода, те планирање значајних нових капиталних пројеката, а у складу са расположивим средствима и пројекцијама буџета (у зависности од услова на тржишту капитала и остварених буџетских прихода, у 2025. години додатно ће се размотрити износи задуживање за капиталне пројекте);
- наставак интензивне реконструкције и изградње саобраћајница и путева, као и водоводне и канализационе мреже;
- реализација капиталних инвестиција планираних за наредни период³;
- генерална рационализација расхода и издатака са циљем остваривања значајних уштеда у буџету Града;
- повећање финансијске дисциплине кроз: детаљно финансијско планирање јавних набавки; подстицање конкуренције између понуђача путем унапређења спецификација јавних набавки и унапређење надзора над извођачима радова (као битан елемент, истиче се неопходна потреба за праћењем финансијске усклађености усвојених планова јавних набавки и планираних износа буџетских расхода и издатака из усвојеног Буџета Града за 2025. годину, што је обавеза организационих дијелова ГУБЛ-а и буџетских корисника);
- уредно сервисирање обавеза по анутетима за до сада одобрена задужења;
- наставак политике континуираног унапређења привредног амбијента, с циљем повећања привредне активности и запошљавања и успостављања нових облика сарадње са пословном заједницом;
- значајнија подршка привреди и појединцима, кроз субвенционисање, дознаке појединцима, те грантовска средства:

³ Реализација капиталних инвестиција треба да буде базирана на усвојеном Плану капиталних инвестиција за период 2023 – 2025. година ("Сл. гл. Града Бања Лука", бр. 9/23). Поред претходног, основ за планирање капиталних улагања могу бити важећи секторски документи Града (нпр. Акциони план за зелени град и др.), који такође обухватају планиране инфраструктурне пројекте/мјере у одређеним секторима.

- набавка уџбеника за ученике основних школа, од 5. до 9. разреда,
- субвенције услуга приватних предшколских установа са циљем повећања обухвата дјеце предшколског узраста која похађају предшколске установе,
- једнократне новчане помоћи мајкама приликом рођења дјетета и друге мјере пронаталитетне политике,
- субвенционисање јавног превоза за поједине категорије становника,
- подстицаји привреди и запошљавању, те опремање кабинета практичне наставе у средњим школама,
- субвенције накнаде за трошкове уређење градског грађевинског земљишта и ренте за индивидуалне стамбене објекте до 200м²,
- одобравање бесплатних прикључака на водоводну и канализациону мрежу,
- нове мјере за помоћ посебно угроженим категоријама становништва;
- улагање у област пољопривреде, кроз дозначавање субвенција које се реализују путем Центра за развој пољопривреде и села, као и наставак улагања у РЕЦ Мањача (као посебан сегмент пословања Центра);
- у складу са расположивим буџетским средствима, пројекцијама кретања буџетског оквира буџета Града, законском регулативом и мјерама предузетим на нивоу Републике Српске, а у циљу побољшања економско-социјалног положаја становништва, разматраће се могућности за раст личних примања запослених,
- наставак одређеног обима санације и реконструкције објеката основних и средњих школа;
- обезбјеђење финансирања културних и туристичких активности и манифестација од значаја за Град;
- значајније улагање у спортску инфраструктуру, те финансирање спортских удружења и организација;
- проводиће се активности на подстицању и унапређењу равноправности полова и доношењу одговарајућих програма мјера за постизање веће равноправности полова;
- улагање у градско зеленило и специфичне урбане пројекте;
- задржавање или повећање нивоа дознака за омладину, те подршка области здравства (између осталог, реализација текућих и капиталних грантова за ЈЗУ „Дом здравља“ у складу са законским и подзаконским актима);
- у складу са евентуално закљученим споразумом о међусобном регулисању права и обавеза са ЈЗУ Дом здравља Бања Лука, те уколико Скупштина Града донесе одлуку о увођењу ове установе у трезорски систем пословања Града, приступиће се увођењу ЈЗУ "Дома здравља" у трезорски систем;
- окончање израде новог Урбанистичког плана Града очекује се до краја 2024. године, односно, у току 2025. године, чиме ће се дефинисати дугорочна урбанистичка политика и изглед Града, и то у наредне двије деценије (у наредном периоду, биће успостављена боља координација свих актера у области просторног и урбаног планирања);
- наставак активности везаних за аплицирање према домаћим и међународним институцијама, за суфинансирање пројеката од значаја за Град;
- као један од могућих модела финансирања, размотриће се област јавног-приватног партнерства;
- континуирано повећање транспарентности рада Градске управе и процеса реализације буџета.

У 2025. години ће се **наставити активности на повећању обухвата и ефикаснијој наплати припадајућих пореских и непореских прихода Града**. Посебна пажња и додатне активности ће бити усмјерене на повећање обухвата обвезника пореза на непокретности и комуналне накнаде (**без планираних повећања пореских стопа и висине накнаде**). Такође, потребно је унаприједити механизме и предузети све мјере за **повећање властитих прихода нижих буџетских корисника**.

Градска управа Града континуирано ради на повећању транспарентности у процесу планирања и извршавања буџета. Циљ је да се кроз већу доступност различитих информација о планираним и реализованим пројектима, који се односе на локални развој, повећа грађанска иницијатива и учешће у одлучивању о развојним потребама и приоритетима. Наставиће се са **унапређењем званичне интернет страница Града, која сада садржи већи број информација и докумената од значаја за функционисање Града.** Раније је формирана секција „Буџет“, у којој су смјештени подаци везани за планирање и извршење буџета по годинама, као и други документи који се односе на извршење буџета.

Економично, ефикасно и ефективно коришћење свих финансијских и других ресурса Града је један од приоритета и у 2025. години. Буџетски оквир за 2025. годину биће постављен на реалним основама, што захтијева да све потрошачке јединице, односно буџетски корисници, морају извршити систематски преглед приоритета у потрошњи и, гдје то буде могуће, прерасподијелити ресурсе са нижих на више приоритете у потрошњи. **Наставиће се са политиком одржавања ликвидности буџета, ажурним плаћањем доспјелих обавеза, те постизањем позитивног годишњег буџетског резултата.**

Од свих потрошачких јединица, односно корисника буџета Града очекује се да **поштују политике Града за наредну годину и придржавају се ограничења везаних за буџетску потрошњу у 2025. години.** У 2025. години ће се пратити запошљавање, плате и друга лична примања, код свих буџетских корисника који се финансирају из градског буџета. Потребно је да сви буџетски корисници своје буџетске захтјеве и планиране расходе и издатке за наредну годину, **у највећој мјери,** ускладе са пројектима из Стратегије развоја Града за период од 2018.-2027. године и другим планским документима Града.

Из свега наведеног произилази да су основни циљеви управљања буџетом за 2025. годину: **унаприједити фискалну одговорност и остварити фискалну стабилност, обезбиједити алокацију ресурса у складу са стратешким циљевима и приоритетима, уз ефикасно пружање услуга, односно извршавање свих законом прописаних обавеза и надлежности.**

Приоритети при планирању буџета за 2025. годину су:

- реализација капиталних улагања у складу са стратешким одређивањем Града, те наставак реализације започетих капиталних пројеката из претходног периода,
- редуковање појединих категорија текућих расхода у складу са трендовима из претходног периода, водећи рачуна о приоритетима и законским обавезама,
- повећањем финансијске дисциплине, обезбиједити средства за различите видове подршке привреди и грађанима,
- задржавање или повећање нивоа планираних издвајања за социјалну заштиту, културу, образовање, здравство, омладину, спорт те друге области од значаја за становнике Града.

Према томе, Буџет Града Бања Лука и у 2025. години заснива се на примјени основних начела:

- 1) реалног планирања и уравнотежености,**
- 2) транспарентности и**
- 3) активног финансијског управљања.**

4. ПРОЦЈЕНА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ЗА 2025. ГОДИНУ

У сљедећем табеларном прегледу приказано је кретање реализације прихода у периоду 2013. до 2023. године, те план за 2024. годину.

Табела 1. - Реализација прихода у буџету Града Бања Лука

(у мил. КМ)

Опис/год.	Реализација											План
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024
Порески приходи	69,3	65,6	65,9	64,7	65,5	70,6	73,5	69,6	79,2	95,3	102,7	113,8
Непорески приходи	37,9	38,2	40,8	47,4	50,4	46,5	51,4	39,3	52,7	51,1	47,6	58,6
Укупно	107,2	103,8	106,7	112,1	115,9	117,0	124,9	108,9	131,96	146,47	150,3	172,4

Напомена: Подаци се односе на Фонд 01-Општи фонд.

Као што је видљиво из претходног табеларног прегледа, након краткотрајног пада у години појаве пандемије вируса Covid 19 (2020. година), долази до постепеног, али константног раста прихода буџета Града. У 2021. години, приходи су били остварени у износу од 131,9 милиона КМ (раст од 21% у односу на 2020. годину). Након дугогодишње ниске или умјерене инфлације дошло је, у 2022. години, до значајног раста просјечне годишње стопе потрошачких цијена. Инфлаторне тенденције су се у значајној мјери одразиле на раст прихода, па су у 2022. години остварени укупни приходи у износу од 146,47 милиона КМ, што је било за 11% или за 14,5 милиона КМ више у односу на 2021. годину (131,9 милиона КМ). Међутим, у 2023. години долази до успоравања инфлаторних тенденција у БиХ (РС) и у окружењу, а истовремено и привредни раст је био успорен. У складу са претходним, у 2023. години приходи су реализовани са 150,3 милиона КМ (или више за само 3,8 милиона КМ у односу на 2022. годину), те се може рећи да је у овој години дошло до успоравања тренда раста прихода.

У првој половини 2024. године, забиљежен је значајан раст прихода, посматрано у односу на исти период 2023. године. Порески и непорески приходи остварени су више за 11,9 милиона КМ или 17% у односу на исти период претходне године (реализација до 30.06.2024. - 78,8 милиона КМ; реализација до 30.06.2023. године - 66,9 милиона КМ). Посматрано по структури реализације, порески приходи су извршени за 8,2 милиона КМ или 17,5% више, односно, непорески приходи су реализовани више за 3,7 милиона КМ или 19%. У оквиру непореских прихода, више извршење у односу на претходну годину (за око 3 милиона КМ), присутно је код најзначајнијих прихода и то прихода од земљишне ренте и накнаде за уређење грађевинског земљишта (оба планирана у укупном износу од 19,5 милиона КМ, реализација до 30.06.2024. године у укупном износу од 9,7 милиона КМ). Поред претходног, веће извршење у односу на претходну годину (у истом периоду) забиљежено је и код накнаде за коришћење комуналних добара од општег интереса (за 1,17 милиона КМ или за 73%).

Међутим, и поред веће реализације у односу на исти период 2023. године, у првој половини 2024. години приходи Града Бања Лука нису остварени планираном динамиком, што се види из податка у Табели бр. 2. У посматраном периоду, реализација укупних прихода је 45,7% у односу на годишњи план, односно, 91,4% у односу на план за посматрани период текуће године.

Буџет Града Бања Лука за 2024. годину усвојен је на ванредној сједници Скупштине Града, одржаној дана 28.12.2023. године, и то:

- у оквиру Фонда 01 - Општи фонд, у износу од 211.330.000,00 КМ,
- у оквиру Фонда 02 - Фонд прихода по посебним прописима, у износу од 3.228.000,00 КМ.

У складу са пројекцијама прихода и примитака за 2024. годину, њиховом реализацијом из претходног периода, подацима из ДОБ-а за период 2024.-2026. година, те на бази постојећих и очекиваних

измјена законске и подзаконске регулативе, дефинисана је пројекција буџетских прихода и примитака од финансијске и нефинансијске имовине у буџету Града за 2025. годину:

Табела 2. Извршење и пројекција буџетских средстава за Град Бања Лука (2022-2025. г.) -Фонд 01 (мил. КМ)

Буџетска средства	Извр. 2022. година	Извр. 2023. година	План 2024. г.	Извршење 30.06.2024. г.	Пројекција 2025. г.	Инд. 5/4	Инд. 6/3	Инд. 6/4
1	3	3	4	5	6	7	8	9
1. Порески приходи	95,3	102,7	113,8	55,3	118,5	48,6	115,4	104,2
2. Непорески приходи	51,2	47,6	58,6	23,5	50,0	40,1	105,0	85,3
3. Укупни приходи (1+2)	146,5	150,3	172,4	78,8	168,5	45,7	112,1	97,7
4. Грантови	2,5	4,2	2,9	0,1	0,0	2,3	0,0	0,0
5. Трансфери	11,3	7,8	12,9	5,4	11,7	41,7	149,6	90,2
6. Укупни буџетски приходи (3+4+5)	160,2	162,3	188,2	84,2	180,2	44,8	111,0	95,7
7. Примици од нефинансијске имовине	1,9	2,3	3,5	0,18	2,6	5,1	112,2	75,4
8. Укупни буџетски приходи и примици (6+7)	162,1	164,7	191,7	84,4	182,8	44,0	111,0	95,4
9. Примици од финансијске имовине	0,2	0,1	0,8	0,04	0,0	5,1	0,0	0,0
10. Примици од задуживања	4,3	15,9	8,3	3,5	13,0	42,1	82,0	157,4
11. Остали примици	6,5	7,0	7,2	1,3	5,8	18,6	82,1	79,9
12. Суфицит претх. периода	19,4	2,3	3,4	1,1	0,0	32,4	0,0	0,0
Укупно (8+9+10+11+12):	192,4	190,0	211,3	90,4	201,55	42,8	106,1	95,4

Процјена **укупних прихода и примитака** за 2025. годину, као што је видљиво из табеларног прегледа, износи 201,5 милиона КМ, што је **за око 4,6% мање** у односу на план 2024. године (211,3 милиона КМ). Ради реалног поређења 2024. и 2025. године, из планираних средстава за 2024. годину треба искључити:

- дугорочни кредит за финансирање капиталних инвестиција (4,76 милиона КМ),
 - краткорочни кредит, за привремено финансирање дефицита произашлог из готовинског тока (1 милион КМ),
 - кредитна средства по пројекту EBRD за изградњу водоводне и канализационе мреже (2,5 мил. КМ),
 - планиране примитке од депозита и кауција (у укупном износу од 2,5 милиона КМ),
 - неутрошени суфицит из претходних година (3,41 милиона КМ),
- што даје 197,2 милиона КМ коригованог буџетског оквира за 2024. годину.

Исто тако, из пројектованог оквира за 2025. годину треба искључити:

- дугорочно и краткорочно задужење по 6,5 милиона КМ (укупно 13 милиона КМ), те
 - примитке од депозита и кауција (2 милион КМ),
- што даје 186,6 милиона КМ коригованог буџетског оквира за 2025. годину.

Када се пореде кориговани (редуковани) буџетски оквири (197,2 милиона КМ – 2024. година и 186,6 милиона КМ - 2025. година), оквир за 2025. годину мањи је у односу на план текуће годину за 5,4%.

Као што је видљиво из Табеле 2, порески и непорески приходи пројектовани су за 2025. годину у износу од **168,5 милиона КМ** или **за 2,3% мање у односу на план 2024. године**. За наредну годину пројектован је раст пореских прихода за 4,2%, док су непорески приходи планирани за око 15% мање, у односу на план 2024. године. Према досадашњем извршењу, процјењује се реализација укупних прихода

до краја 2024. године, у износу од 163,4 милиона КМ⁴, што значи да је план-пројекција прихода за 2025. годину, у односу на ову процјену, већи за 5,1 милион КМ или за око 3%.

У пројекцији за 2025. годину **планирана су средства краткорочног и дугорочног задужења⁵ у износу од по 6,5 милиона КМ.** До усвајања буџета за 2025. годину размотриће се, поново, износи оба претходна поменута извора финансирања. Поред претходног, у пројекцију нису укључена ни **средства евентуалне расподеле суфицита или намјенских прихода из претходног периода.**

Пројекције у Табели 2 одређује износ процјене буџетске потрошње у буџету Града за 2025. годину. При дефинисању буџетске потрошње из пројектованих прихода и примитака за наредну годину, у обзир се мора узети и износ средстава потребан за достигнути ниво расхода за лична примања из 2024. године (група расхода 411, укупно планирано 58,5 милиона КМ), као и средства неопходна за отплату дугова и припадајуће трошкове задужења која доспијевају на наплату у 2025. години (21,8 милиона КМ). Поред претходног, потребно је узети у обзир и обавезе по основу гаранција датих „Топлани“ доо у претходном периоду, које су, за 2025. годину, пројектоване у износу од 3,62 милиона КМ. Свеукупно претходно наведени расходи и издаци износе око 84 милиона КМ. При пројекцији буџетске потрошње за наредну фискалну годину, укључени су и доступни подаци о средствима за измирење уговорених обавеза и обавеза које произилазе из законских и подзаконских аката.

Основни ризик за остварење пројекција буџетских средстава представља велика неизвјесност у погледу привредних кретања у земљи и окружењу, а прије свега у вези са инфлацијом и другим макроекономским параметрима. Честе измјене законских аката у области пореза на доходак такође се могу одразити на пројектована буџетска средства. Одступања макроекономских показатеља од пројектованих вриједности утичу на одступања пројекција прихода и примитака, с обзиром на њихову директну корелацију. Поред претходног, и подаци из ДОБ-а за период 2025-2027. године такође у одређеној мјери могу утицати на пројекције буџетских средстава.

У наставку се даје кратко образложење пројектованих прихода за 2025. годину, у коме се пошло од параметара датих у прошлогодишњем ДОБ-у, али и од остварења из 2022. и 2023. године, остварења са 30.06.2024. године, **што је приказано у табели „Пројекције прихода и примитака буџета Града Б. Лука за период 2024 - 2026. година – Фонд 01“**, која се корисницима доставља уз Упутство.

Приходи од индиректних пореза

Приходи од индиректних пореза су најзначајнији приходи, како за ентитетски ниво власти, тако и за локалне самоуправе у РС. Учешће прихода од индиректних пореза у укупним текућим приходима Града Бања Луке креће се у проценту од око 40% до 45% сваке године (учешће у извршеном буџету Града за 2023. годину је око 44%). Ови приходи су у 2021. години остварени у износу од 58,2 милиона КМ, док су у 2022. години остварени у износу од 67,5 милиона КМ (више за 9,3 милиона КМ у односу на 2021. г.). Крајем 2021. године, као и од почетка 2022. године, због различитих политичко-економских дешавања (рат у Украјини и др.), дошло је до наглог повећања цијена код великог броја производа и услуга. Инфлација је била у порасту, а то се одразило на виши степен наплате прихода од индиректних пореза у 2022. години.

⁴ Реализација укупних прихода, у периоду до 30.06.2024. године, је у износу од 78,8 милиона КМ или 45,7% у односу на план за 2024. годину, односно, 91,4% у односу на план за посматрани период 2024. године.

⁵ Средства дугорочног задужења ће бити планирана за финансирање капиталних инвестиционих пројеката. Поред претходног, у 2025. години наставља се реализација раније одобреног дугорочног кредитног задужења по пројекту са EBRD - "Вода 2", о чијој пројекцији ће се, у поступку израде Нацрта/Приједлога буџета за 2025. годину, изјаснити надлежна Одјељења за комуналне послове и Одјељења за саобраћај и путеве.

И поред раста наплате прихода на нивоу БиХ, реализација ових прихода у буџету Града у 2023. години, била је мања за око 1 милион КМ у односу на 2022. годину. Разлози су били сљедећи:

- веће издвајање прихода од индиректних пореза за финансирање БиХ институција;
- измјене Закона о акцизама, које су имале негативне ефекте на динамику уплате акциза на дуванске производе;
- износ другог привременог поравнања између корисника индиректних пореза са Јединственог рачуна УИО БиХ за 2022. годину које је било на штету Републике Српске;
- значајан износ доспјелог спољног дуга на нивоу РС и друго.

Реализација ових прихода буџету Града у 2024. години, за првих 6 мјесеци износи 35,5 милиона КМ и већа је за око 6,4 милиона КМ у односу на 2023. годину у истом периоду (29,1 милиона КМ).

Општинама и градовима у Републици Српској у 2025. години припада износ од 523,7 милиона КМ⁶, што је више односу на план за 2024. годину за 7,6% (486,7 милион КМ). Из претходног је видљиво да ће јединицама локалне самоуправе у РС у наредној години бити на располагању значајније већи приходи од индиректних пореза, посматрано у односу на 2024. годину. Према Одлуци о учешћу општина и градова у приходима од индиректних пореза и начину распоређивања тих прихода, за градове и општине се примјењује посљедњи коефицијент расподеле (закључно са 2016. годином), који за Град Бања Луку износи 0,141535. У складу са претходно наведеним, **процјена прихода од индиректних пореза за Град Бањалуку за 2025. годину износи 74,1 милиона КМ**, што је за 1,4 милиона КМ или око 2% више у односу на план за 2024. годину (72,2 милиона КМ) или за 7,7 милион КМ више у односу на извршење 2023. године (66,4 милион КМ).

У вези са реализацијом прихода од индиректних пореза у будућем периоду, битно за истаћи су и сљедеће чињенице. Анализом постојећих статистичких величина, односно, података који су доступни на сајту Републичког завода за статистику Републике Српске за 2021. годину, као што су број становника и број ученика средњих школа ЈЛС у РС (два критерија за израчун учешћа ЈЛС у РС у расподјели прихода од индиректних пореза, према Закону о буџетском систему РС), неопходно је што прије, у сарадњи са Савезом општина и градова Републике Српске, приступити измјени Одлуке о учешћу општина и градова у приходима од индиректних пореза и начину распоређивања тих прихода, те повећати коефицијент за Град и измјенити коефицијенте код осталих ЈЛС.

Приходи од пореза на лична примања и самосталне дјелатности

У периоду последњих неколико година, због измјене законске регулативе у области опорезивања личних примања, те раста плата на републичком и локалном нивоу, приходи од пореза на лична примања и самосталне дјелатности константно су у порасту. Реализација *прихода од пореза на лична примања* (који чине највећи дио структуре ових прихода) за период до 30.06.2024. године износи 10,7 милиона КМ и већа је 1,9 милиона КМ или 22% више у односу на исти период 2023. године (8,8 милиона КМ). У складу са претходним, те имајући у виду чињенице да су у претходном периоду усвојена повећања плата за запослене на републичком и локалном нивоу, израђене су пројекције ових прихода за 2025. годину. За Град Бања Лука планирано је да ће доћи до повећања реализације прихода од пореза на лична примања за 2 милиона КМ или за око 10% (пројекција за 2025. г. износи 22 милиона КМ) у односу на план за 2024. годину (20 милиона КМ), односно, за 3,3 милиона КМ (или за 17%) више у односу на извршење 2023. године (18,7 милиона КМ). Пројекција за *порезе на приходе од самосталних дјелатности* износи 7 милиона КМ (што је за 1 милион КМ више у односу на план 2024. године).

⁶ Наведени подаци су из прошлогодишњег ДОБ-а РС (за период 2024. – 2026. године), и користе се, тренутно, за израду пројекција, будући да ДОБ РС за период 2025.-2027. године, како је већ наведено, још није објављен на сајту Министарства финансија РС.

Према томе, пројекција свих прихода у овој групи прихода (група 714) за 2025. годину за Град Бања Лука је 29 милион КМ, што је за 3 милиона КМ или 12% више у односу на план за 2024. годину (26 милиона КМ), односно, више за 6,6 милиона КМ или за 29% више у односу на извршење 2023. г.

Порез на непокретности

Град Бања Лука је у 2023. години остварио 8,6 милион КМ прихода од пореза на непокретности што је за 3,3 милиона КМ више посматрано у односу на реализацију 2022. године (5,27 милиона КМ). Видљива виша реализација у 2023. години, у односу на 2022. годину очекивана је, с обзиром на одлуке Скупштине Града о утврђивању стопе пореза на непокретности на подручју Града Бања Лука које су донесене за 2023. годину (пореске стопе су увећане, у односу на претходну 2022. годину). Планирани приход за 2024. годину је у износу од 10,5 милиона КМ, а до 30.06.2024. године реализација је у износу од 3 милиона КМ. Ниско извршење ових прихода у посматраном периоду 2024. године последица је касног усвајања Одлуке о утврђивању стопе пореза на непокретности на подручју Града Бања Лука за 2024. годину („Сл. гл. Града Бања Лука“, бр. 12/24 од 26.03.2024. године), те се у другој половини текуће године, након достављања пореских рачуна правним и физичким лицима, очекује значајно веће извршење овог прихода. У 2024. години су задржане пореске стопе из 2023. године, и исте износе:

-општа стопа пореза на непокретности износи 0,2%,

-стопа пореза на непокретности за непокретности у којима се непосредно обавља производна дјелатност износи 0,1%.

Поред свега претходног, Град у наредном периоду наставља са својим активностима у циљу повећања реализације овог прихода. У том смислу, очекује се провођење активности у оквиру већ започетих пројеката са:

-Пореском управом РС, са којом је потписан посебан споразум, с циљем ажурирања података о дуговањима, те ефикасније принудне наплате,

-РУГИПП-ом (пројекат „Масовна процјена вриједности непокретности - CILAP“), који има за циљ повећање обухвата пореских обвезника, без повећања пореског оптерећења,

-Министарством финансија (пројекат „Ширење обухвата обвезника“ 2021 - 2023. године), кроз укрштања база података фискалног регистра непокретности и РУГИПП за изабране катастарске општине (Лакташи и Бања Лука).

Имајући у виду да је процјена реализације овог прихода за 2024. годину у износу од око 8,6 милиона КМ, за 2025. годину **очекује се реализација у износу од 9 милиона КМ**, што је за 14% ниже у односу на план 2024. године (10,5 милиона КМ), односно, за 4,6% више у односу на извршење за 2023. годину (8,6 милиона КМ).

Непорески приходи

Реализација непореских прихода за Град Бања Лука за првих шест мјесеци 2024. године износи 23,5 милиона КМ или 40% у односу на план 2024. године од 58,6 милиона КМ (односно, 80% у односу на план за посматрани период текуће године). Ова реализација је истовремено, за 3,7 милиона КМ већа у односу исти период 2023. године (19,8 милиона КМ). Имајући у виду досадашњу реализацију, очекивања до краја 2024. године, прелиминарне процјене надлежних одјељења Градске управе за наредни период, непорески приходи су за 2025. годину процијењени, **уз начело опрезности, у износу од 50 милиона КМ**. Овај износ је за 5% већи у односу на извршење 2023. године (47,6 милиона КМ) односно, **за 15% је мањи у односу на план 2024. године**. Наиме, треба имати у виду да је процјена реализације за 2024. годину у износу од око 50,1 милион КМ, тј. ниже од плана, који је у износу од 58,6 милиона КМ. Поменути пројекција за 2025. годину непореских прихода укључује и 4 милиона КМ планираних по основу накнаде по уговорима са инвеститорима, која представља само рачуноводствену категорију, односно, планирана

је равнотежа између пројектованих прихода и издатака по овом, истом, основу⁷. У оквиру пројекције непореских прихода, истиче се:

- 1) накнада за уређење грађевинског земљишта, у износу од 8,7 милиона КМ (мање за 13% у односу на план 2024. године – 10 милиона КМ; реализација до 30.06.2024. године - 5,75 милиона КМ),
- 2) приходи од земљишне ренте у износу 8,5 милиона КМ⁸ (мање за 11% у односу на план 2024. године – 9,5 милиона КМ; реализација до 30.06.2024. године - 3,97 милиона КМ),
- 3) накнада за коришћење комуналних добара од општег интереса, у износу од 5,5 милиона КМ (за 20% мање у односу на план за 2024. године - 7 милиона КМ; реализација до 30.06.2024. године 2,7 милиона КМ),
- 4) комунална такса за коришћење простора за паркирање, у износу од 4,8 милион КМ (мање за 42% у односу на план 2024. године – 8,3 милиона КМ; реализација до 30.06.2024. године - 2,2 милиона КМ), и
- 5) властити приходи буџетских корисника, са износом од 4,55 милиона КМ (за 9% мање у односу на план за 2024. годину - 4,98 милиона КМ; реализација до 30.06.2024. године - 2,27 мил. КМ).

5. ПРИЈЕДЛОГ ОКВИРНОГ ИЗНОСА БУЏЕТСКИХ РАСХОДА И ИЗДАТАКА ЗА ПОТРОШАЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ БУЏЕТА ГРАДА У НАРЕДНОЈ ФИСКАЛНОЈ ГОДИНИ

У прилогу Упутства дат је табеларни преглед са оквирним износима расхода и издатака за потрошачке јединице Градске управе Града ("Приједлог ограничења за Оперативну јединицу 1 за 2025. годину"), као и за ниже буџетске кориснике/потрошачке јединице ("Приједлог ограничења за Оперативну јединицу 2 за 2025. годину"). У овој фази планирања буџета за 2025. годину, **оквирни износ расхода и издатака за потрошачке јединице не садржи посебна средства, која обухватају средства: неутрошеног суфицита претходног периода, неутрошених намјенских средстава (депозити и кауције) и намјенских прихода, кредита, те других намјенских средстава.**

Наиме, у оквиру табеларног прегледа ограничења за Оперативне јединице 1. и 2. у колонама бр 4. до бр. 9. приказани су, код појединих потрошачких јединица, посебно износи са и без планираних и извршених *посебних средстава*. Наведено је потребно како би се добили упоредиви подаци: извршења за период 2019 - 2023. година, планираних износа 2024. године и „Ограничења за 2025. годину“ (колона бр. 10). Дакле, износи наведени у колони 8. - „Ограничења за 2025. годину“ не садрже посебна средства као додатне изворе финансирања.

Пројекције укупних буџетских средстава/свих прихода и примитака за 2025. годину су ниже у односу на претходни период. Поред претходног, треба имати у виду да је значајан износ расхода и издатака у 2019 - 2023. године био финансиран или планиран за финансирање из *посебних средстава*, што у ограничењима за 2025. годину, како је већ наведено, није садржано. **Уколико се ограничења посматрају без посебних средстава, дате пројекције расхода и издатака су, код појединих потрошачких јединица, више у односу на претходни период.**

Напомињемо да износи дати у табеларним прегледима ограничења за 2025. годину, **представљају полазну основу**⁹, која ће се користити при изради Буџета Града за наредну годину, али

⁷ До израде Нацрта/Приједлога буџета Града за 2025. годину, биће потребно да се надлежно Одјељење за комуналне послове изјасни о наведеној пројекцији.

⁸ Ради се о почетним пројекцијама поменутих накнада/прихода, те ће исте бити измјењене/усклађене са пројекцијама надлежног Одјељења за просторно уређење, које ће бити достављене у оквиру буџетског захтјева за 2025. годину.

⁹ Почетна буџетска ограничења базирана су на: извршењу буџета по ПЈ у 2023. години, те планираним средствима 2024. године; обавезама за расходе за лична примања, у складу са законским актима; потребним средствима за отплате и камате по кредитним задужењима претходног периода; обавезама за дате гаранције Топлани доо, те обавезама за остале настале дугове претходног периода; потребним средствима за несметано функционисање Градске управе и буџетских корисника (расходи за робе и услуге); законским и подзаконским актима који генерално представљају основ за планирање средстава у буџету Града.

исти могу бити измијењени током самог процеса израде буџета. Наиме, могућа су одступања од макроекономских претпоставки, те промјене пореских и других политика, као и других унутрашњих и спољних фактора до краја 2024. године, а **које су биле основа за израду овог Упутства.**

У приједлогу ограничења која се достављају потрошачким јединицама/корисницима, у овој фази планирања нису укључена све инвестиције, **које треба планирати за 2025. годину, а налазе се у усвојеним стратешким и другим планским документима Града.**

Због тога је потребно да свака потрошачка јединица/корисник размотри све могућности поштовања предложених ограничења, а потребна одступања на више да посебно образложи, **наводећи могуће изворе финансирања, укључујући и коришћење додатних средстава пренесених из претходног периода¹⁰, као и приједлоге за нова задужења (ОБАВЕЗНО ПОГЛЕДАТИ ТЕКСТ ПОД ТАЧКОМ 5.1.Б И 5.2.Б).**

Такође, Одјељење за финансије ће наставити са праћењем реализације пореских и непореских прихода у мјесецу августу, септембру, октобру и новембру 2024. године, те уколико дође до одступања у остварењу планираних прихода за 2024. годину (који представља једну од основа за пројекцију прихода и расхода за наредну годину) или измјене законских и подзаконских прописа у области опорезивања, **исте ће бити укључене у коначан Приједлог буџета за 2025. годину, који Скупштина Града треба да разматра и усвоји у мјесецу децембру 2024. године.**

5.1. Садржај буџетског захтјева за ГРАДСКУ УПРАВУ (Оперативна јединица 1) који ће корисници доставити Одјељењу за финансије

Форма буџетског захтјева за средствима за 2025. годину, који ће кабинети, службе, одјељења и самостални одсјеци (у складу са активностима и надлежностима из своје области) доставити Одјељењу за финансије, дефинисан је чланом 25. Закона о буџетском систему и треба да се састоји од **захтјева за буџетске расходе и издатке и посебног захтјева за додатна средства (са образложењем).**

А) Захтјев за буџетске расходе и издатке садржи податке о планираним активностима и услугама буџетског корисника која се могу ускладити са ограничењима из Упутства (**Прилог: Табела 1 до Табела 3**):

- Табела 1: Збирни преглед буџетског захтјева за 2025. годину¹¹,
- Табела 2: Структура планираних средстава по буџетским позицијама, за 2025. годину,
- Табела 3: Предложени извори финансирања за 2025. годину.

Скрећемо пажњу да се сва писана образложења захтјева за средствима за 2025. годину уносе у табеларне прегледе, у предвиђене/посебне колоне. Другим ријечима, за 2025. годину није потребно достављати посебна писана образложења уз буџетски захтјев, већ је потребно сва образложења сажето уносити у одговарајуће колоне у табеларним прегледима буџетског захтјева. **Врло битно је у оквиру**

¹⁰ Информације о додатним средствима, пренесеним из претходног периода, биће познате након усвајања ребаланса буџета Града за 2024. годину. У вези са претходним, напомињемо да се овдје ради о неутрошеним намјенским средствима (кредити, депозити и кауције, неутрошени намјенски приходи), који ће бити планирани Ребалансом буџета за 2024. годину, а која неће бити утрошена до краја 2024. године. Ова средства ће бити потребно планирати у Буџету за 2025. годину, на основу података о реализацији, које ће потрошачке јединице имати у мјесецу новембру 2024. године. У складу са претходним, **Одјељењу за финансије потрошачке јединице ће доставити податке о овим средствима у мјесецу новембру 2024. године, како би се ова планирана потрошња (неутрошена посебна средства) могла укључити у Приједлог буџета Града за 2025. годину.**

¹¹ Уколико организациони дјелови ГУБЛ-а имају потребу за новим буџетским ставкама (у односу на 2024. г.), испод припадајућег табеларног прегледа предвиђени су и посебни редови за њихово додавање/попуњавање, у склопу захтјева. Претходно наведено односи се и на Табелу 2. "Структура планираних средстава по буџетским позицијама, за 2025. годину".

писаних образложења навести законске и подзаконске основе, те детаљно описати разлоге за које се траже или процјењују средства.

Такође напомињемо да ће сваки буџетски захтјев, који не буде усклађен, у свом укупном износу, са утврђеним ограничењима из „Приједлога ограничења за Оперативну јединицу 1 за 2025. годину“, бити враћен на усклађивање и поновно достављање Одјељењу за финансије.

Приликом попуњавања Табеле бр. 2. – Структура планираних средстава по буџетским позицијама, за 2025. годину, потребно је придржавати се следећих смјерница:

- 1) у колони број 2. „Опис“, испод назива појединачних буџетских позиција (из почетног буџета за 2024. годину), у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/16, 115/17 и 118/18), побројати, односно, **навести сваки појединачни расход/ издатак/ намјену/ пројекат**, који се планира реализовати у 2025. години. Такође, приликом планирања средстава за сваку појединачну позицију, поред финансирања редовних активности, **потребно је придржавати се стратешких и планских докумената** (усвојених и оних чија израда је у току), као и у **обзир узети/планирати и средства по незавршеним уговорима из претходног периода (што је приоритет у планирању!)**, чија реализација се наставља (очекује) у наредној буџетској години;
- 2) у колони број 6. „Буџетски захтјев за 2025. г.“ **навести појединачне износе** за сваки од расхода/издатака/пројеката/намјена/манифестација (у оквиру сваке позиције посебно, а који је наведен у колони бр. 2), који се планира реализовати у наредној буџетској години;
- 3) у колони број 9. „Образложење тражених средстава“ навести све релевантне податке и информације које представљају основ за обрачун тражених средстава/процјену расхода и издатака за наредну буџетску годину;
- 4) у колону бр. 10. „Основ планирања“ потребно је навести законске и подзаконске акте који су представљали основ за планирање средстава за 2025. годину. **За средства и намјене које се траже и планирају у складу са Стратегијом развоја Града за период 2018-2027. године, потребно је, у колони бр. 10 обавезно навести и ознаку мјере, као и њен пун назив из "Акционог план пројеката Града у периоду 2023-2025. године"**¹². У вези са свим питањима повезивања Стратегије развоја Града и других планских докумената са буџетом за 2025. годину, могуће је обратити се Одсјеку за међународну сарадњу и пројекте. Такође, треба имати у виду је План капиталних инвестиција Града Бања Лука за период 2023 – 2025. година усвојен у 2023. години („Сл. гл. Града Бања Лука“, бр. 14/23) и да представља један од основа за планирање капиталних улагања. Поред овог документа, основ за планирање треба да буду и остали плански документи Града (побројани у уводу тачке 3. овог Упутства), који такође обухватају планиране инфраструктурне и друге пројекте/мјере у одређеним секторима/областима;
- 5) Одјељење за финансије препоручује свим корисницима буџета да, **приликом планирања средстава за грантове користе усвојену „Методологију управљања грантовима за програме и пројекте који се финансирају или суфинансирају средствима буџета Републике Српске“**. Поменута методологија доступна је на интернет страници Министарства финансија РС¹³. Поред претходног, скрећемо пажњу да се код реализације грантова и трансфера **препоручује провођење јавних позива за додјелу средстава (гдје је то могуће)**, а у циљу што веће транспарентности и користи код додјеле ових средстава, постизања очекиваних резултата и остваривања утврђених приоритета Градске управе. Организациони дјелови Градске управе који за наредну годину планирају позиције грантова, у складу са својим надлежностима, **треба би да одвојено**

¹² Шире образложење у вези са Акционим планом пројеката Града у периоду 2023. – 2025. године (из Стратегије развоја Града) у овом Упутству наведено је под тачком 3.1. Стратешко планирање.

¹³ <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PAO/Pages/default.aspx>

планирају и исказу позиције грантова који се односе на текуће и капиталне грантове, у зависности од намјене реализације ових средстава. Као основ за раздвајање планираних грантова на текуће и капиталне може послужити намјена реализованих грантова претходних година, као и појашњење дато у члану 95. став 1. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Сл. гл. Републике Српске“, бр. 98/16, 115/17 и 118/18);

- 6) у колони бр. 5 исказано је извршење буџета Града до 30.06.2024. године;
- 7) у складу са потребом, уноси нових позиција (економска класификација, називи, износи) у односу на Буџет 2024. године, врше су испод табеларних прегледа у за ово посебно предвиђене редове и колоне ове табеле;
- 8) табеле проширити за потребан број редова;
- 9) табеле је потребно попунити за све буџетске ставке у оквиру потрошачке јединице.

У Табели 3. – Предложени извори финансирања за 2025. годину, потребно је навести процјену прихода, примитака, грантова и других прихода који се очекују у 2025. годину. **Истичемо да су, у колони бр. 10. ове табеле**, корисници/потрошачке јединице дужне навести **писано образложење за процјену сваког појединачног прихода, примитака, грантова или других прихода за 2025. годину**, из своје активности/надлежности. Коришћење прихода за одређене намјене и из посебних извора дефинисаће се Одлуком о извршењу буџета Града за 2025. годину.

Б) Посебан захтјев за додатна средства уноси се у Табелу 4. – Захтјев за додатна средства за 2025. годину. Ова табела представља **посебан дио буџетског захтјева, који треба да садржи образложења за додатна средства** (у колони бр. 6) за буџетске расходе и издатке, **чије финансирање не може да се усклади са ограничењима садржаним у инструкцијама из овог Упутства.** Дакле, у овај табеларни преглед уносе се приједлози приоритета који треба да буду размотрени у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину. Обавезно је, у колони бр. 6 ове табеле, навести и могуће изворе финансирања, укључујући и коришћење додатних средстава пренесених из претходног периода¹⁴, као и приједлоге за нова задужења.

Посебно се скреће пажња организационим дјеловима ГУБЛ-а (Оперативна јединица 1) **да је приоритетно потребно планирати средства за пројекте који су у току** (постоје уговори/споразуми за њихову реализацију), те је исте потребно исказати кроз буџетски захтјев у Табелама 1 и 2, **а не у захтјеву за додатна средства** (Табела 4.), који је претходно појашњен.

Спољни буџетски корисници дужни су надлежном одјељењу Градске управе доставити буџетски захтјев за наредну годину, **а надлежна Одјељења имају обавезу разматрања буџетског захтјева за ниже потрошачке јединице из своје надлежности и достављања мишљења на исте Одјељењу за финансије.**

5.2. Садржај буџетског захтјева за БУЏЕТСКЕ КОРИСНИКЕ (Оперативна јединица 2) који ће корисници доставити Одјељењу за финансије

Форма буџетског захтјева за средствима за 2025. годину, који ће буџетски корисници Оперативне јединице 2 (у складу са активностима и надлежностима из своје области) доставити Одјељењу за финансије, дефинисан је чланом 25. Закона о буџетском систему и треба да се састоји од **захтјева за буџетске расходе и издатке и посебног захтјева за додатна средства** (са образложењем).

¹⁴ Исто, фуснота бр. 10.

А) Захтјев за буџетске расходе и издатке садржи податке о планираним активностима и услугама буџетског корисника (**Прилог: Табела 1 до Табела 8**), која се могу ускладити са ограничењима из Упутства.

У овом дијелу буџетског захтјева потребно је попунити сљедеће табеле (које се достављају у прилогу Упутства) и то:

- **Образац РБК – Регистар буџетских корисника**, који треба да садржи основне податке о буџетском кориснику (организациона структура, активности, услуге, број запослених, начин финансирања и други подаци);
- **Табела 1 – Збирни преглед буџетског захтјева за 2025. г. - Фонд 01**, представља збирни преглед буџетског захтјева за 2025. годину (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције);
- **Табела 1а – Збирни преглед буџетског захтјева за 2025. г. - Фонд 02**, представља збирни преглед буџетског захтјева корисника којима је, у складу са Одлуком о извршењу буџета, дата могућност да властите приходе реализују и троше путем овог фонда. У колони бр. 10, потребно је навести детаљно писано образложење сваког појединачног износа расхода/издатака, односно, намјене, због које се средства траже/планирају за наредну годину (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције);
- **Табела 2 – Захтјев буџетског корисника за финансирање расхода по основу коришћења роба и услуга (група расхода 412) у 2025. години - Фонд 01 и Фонд 02**, представља структуру групе расхода по основу роба и услуга (група 412) из Табеле 1/Табеле 1а. **Обавезно је попуњавање колоне "Образложење"!** Укупан збир Табеле 2 мора бити једнак одговарајућем збиру/износу Табеле 1 и Табела 1а (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције);
- **Табела 2а – Захтјев буџетског корисника за финансирање издатака за нефинансијску имовину у 2025. години - Фонд 01 и Фонд 02**, представља структуру групе издатака за нефинансијску имовину (група издатака 51) из Табеле 1/Табеле 1а. **Обавезно је попуњавање колоне "Образложење"!** Укупан збир Табеле 2а мора бити једнак одговарајућем збиру/износу Табеле 1 и Табела 1а (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције);
- **Табела 2б – Захтјеви буџетског корисника за финансирање осталих расхода и издатака у 2025. години – Фонд 01 и Фонд 02**. У овој табели наводи се детаљна структура осталих расхода и издатака који нису обухваћени ("развијени" по својој структури) у табелама 2., 2а. и 4. **Обавезно је попуњавање колоне "Образложење"** (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције);
- **Табела 3 – Предложени извори финансирања у 2025. години – Фонд 01 и Фонд 02** - треба да садржи информације о процјени (појединачних) прихода, примитака, грантова или других прихода за 2025. годину, за сваког буџетског корисника, који остварује приходе и примитке из своје активности/надлежности уз навођење писаног образложења у колони бр. 10. Коришћење прихода за одређене намјене дефинисаће се Одлуком о извршењу буџета Града за 2025. годину;
- **Табела 4 – Захтјев буџетског корисника за финансирање субвенција, грантова, дознака и трансфера у 2025. години – Фонд 01 и Фонд 02**. Ова табела представља структуру групе расхода: грантова (група 415), трансфера (група 48) и дознака појединцима (група 416) из Табеле 1/Табеле 1а.). **Обавезно је попуњавање колоне "Образложење"** (табелу по потреби, проширити за нове/додатне редове/буџетске позиције; **средства тражити/планирати у складу са законском и подзаконском регулативом**);
- **Табела 5 - Захтјев буџетског корисника за финансирање расхода и издатака посебних манифестација/програма/пројеката/намјенских прихода. За средства и намјене које се траже и планирају у складу са Стратегијом развоја Града за период 2018-2027. године, потребно је, у колони бр. 10 (Образложење) обавезно навести ознаку мјере као и њен пун назив из**

"Акционог план пројеката Града у периоду 2023-2025. године"¹⁵. У вези са свим питањима повезивања Стратегије развоја Града и других планских докумената са буџетом за 2025. годину, могуће је обратити се Одсјеку за међународну сарадњу и пројекте. Поред овог документа, основ за планирање треба да буду и остали плански документи Града (**побројани у уводу тачке 3. овог Упутства**), који такође обухватају планиране инфраструктурне и друге пројекте/мјере у одређеним секторима/областима;

- **Табела 6 и 6а – Број и структура запослених**, попуњава се подацима о законској или подзаконској регулативи на основу које се врши обрачун расхода за бруто плате, те подацима о просјечној нето и бруто плати;
- **Табела 7 - Расходи и издаци за бруто плате за 2025. годину**, представља пројекцију расхода за бруто плата која је базирана на броју радника из јула 2024. године, као и **Табела 7а – расходи и издаци за бруто плате за 2025. годину** - која представља пројекцију расхода за бруто плате за нове раднике у 2025. години;
- **Табела 8 - Расходи за бруто накнаде, отпремнине, једнократне помоћи и остале накнаде** је табела у којој се планирају и исказују потребна средства за бруто накнаде, отпремнине, једнократне помоћи и остале накнаде, за 2025. годину (у складу са законском основом).

Б) Посебан захтјев за додатна средства уноси се у Табелу 9 – Захтјеви за додатна средства за 2025. годину. Ова табела представља **посебан дио буџетског захтјева, који треба да садржи образложења за додатна средства** (колона бр. 6) за буџетске расходе и издатке, **чије финансирање не може да се усклади са ограничењима садржаним у инструкцијама из овог Упутства**. Дакле, у овај табеларни преглед уносе се приједлози приоритета који треба да буду размотрени у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину. Обавезно је, у колони бр. 6 ове табеле, навести и могуће изворе финансирања, укључујући и коришћење додатних средстава пренесених из претходног периода¹⁶, као и приједлоге за нова задужења.

Скрећемо пажњу се да се сва писана образложења захтјева за средствима за 2025. годину уносе у табеларне прегледе, у за ово, предвиђене, посебне колоне (**најчешће се ради о колони „Образложење“**). Другим ријечима, за 2025. годину није потребно достављати посебна писана образложења, већ се сва образложења уносе у одговарајуће колоне у табеларним прегледима, који се достављају у склопу буџетског захтјева.

Такође напомињемо да ће сваки буџетски захтјев, који не буде усклађен, у свом укупном износу, са утврђеним ограничењима из „Приједлога ограничења за Оперативну јединицу 2 за 2025. годину“, бити враћен на усклађивање и поновно достављање Одјељењу за финансије.

Спољни буџетски корисници дужни су надлежном одјељењу Градске управе доставити буџетски захтјев за наредну годину, а надлежна Одјељења имају обавезу разматрања буџетског захтјева за ниже потрошачке јединице из своје надлежности и достављања мишљења на исте Одјељењу за финансије.

Упутство за 2025. годину можете преузети са интернет странице Града www.banjaluka.rs.ba, као и све табеле у Excel-у које је потребно попунити (**секција „Буџет“**), те попуњене доставити и у електронској форми на адресу finansije@banjaluka.rs.ba, а исте је потребно доставити и на протокол Градске управе.

¹⁵ Шире образложење у вези са Акционим планом пројеката Града у периоду 2023. – 2025. године (из Стратегије развоја Града) у овом Упутству наведено је под тачком 3.1. Стратешко планирање.

¹⁶ Исто, фуснота бр. 10.

6. ОБАВЕЗНЕ АКТИВНОСТИ ЗА СВЕ ПОТРОШАЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ И КОРИСНИКЕ БУЏЕТА У ПОСТУПКУ ПРИПРЕМЕ БУЏЕТСКИХ ЗАХТЈЕВА ЗА 2025. ГОДИНУ

6.1. Градска управа

Обавезе при планирању потрошње

Сва одјељења, одсједи, службе и кабинети ГУБЛ имају обавезу да планирају средства за потрошњу у складу са својим надлежностима, тј. дјелокругом својих активности које су прописане законским одредбама из њихове надлежности. Сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње, те да потрошњу планирају у складу са датим ограничењима потрошње.

Приликом планирања буџета, организациони дјелови ГУБЛ-а треба да:

-као приоритет планирају законске и уговорене обавезе (закључене уговоре, преузете обавезе и сл.);

-у мјери у којој је то могуће, планирају пројекте који су предвиђени Стратегијом развоја Града Бања Лука (припадајући дио, у складу са расположивим средствима) и усвојеним Планом капиталних инвестиција за период 2023 – 2025. године;

-у својим буџетским захтјевима **обавезно наведу законску и другу регулативу** на основу које планирају грантове (позиције 415), помоћи појединцима (позиције 416) и трансфере (позиције 48), уколико их планирају у оквиру својих потрошачких јединица, **начине додјеле средства (путем јавног позива или на други начин), те да образложе њихову намјену;**

-планирају износе преосталог дијела уговорених обавеза из 2024. и претходних година, који ће се реализовати у 2025. години. Неопходно је да сви корисници буџета **изврше анализу свих уговорених обавеза** (на ставкама текућих расхода и капиталних издатака), чији се наставак реализације очекује у наредној буџетској години, **те планирају ова средства у оквиру датих ограничења потрошње;**

-планирају позиције/средства за **одобрена кредитна задужења из претходних година** (која нису у цијелости реализована), у складу са реализацијом у претходном периоду, процјеном реализације до краја текуће и 2025. године, те усвојеним одлукама Скупштине Града;

-посебно **истакну/назначе пројекте (односно, припадајуће позиције расхода и/или издатака)**, који се финансирају из спољних извора финансирања (из донација и/или трансфера других нивоа власти и/или других правних и физичких лица);

-организациони дијелови ГУБЛ-а, који ће реализовати расходе или издатке из опорезиве дјелатности, **треба да планирају издатке за ПДВ (позиција 6311) у висини очекиваних издатака по овом основу у 2024. години.** Ради се о улазном ПДВ-у који се плаћа добављачима за који Град Бања Лука има право на поврат, а односи се на опорезиву дјелатност, тј. по основу закупа објеката (расходи везани за одржавање пословних простора и гаража, изградња, одржавање и санација вреловодне, водоводне и канализационе мреже, паркинга и осталих објеката које Град даје под закуп). **Ове издатке приоритетно треба да планирају Одјељење за комуналне послове, Одјељење за саобраћај и путеве, Одсјек за управљање непокретном имовином Града и други;**

-планирају, у 2025. години, средстава на позицијама расхода и издатака, који ће се финансирати из примитака од аванса (примици који буду планирани на позицији 9313). Дакле, **уколико буде познато да се аванси који су дати у 2024. години, неће "затворити"** (односно, неће бити оправдани) у поменутој години, **потребно је ове авансе планирати/исказати** на позицијама примитака од аванса (9313), те у оквиру расхода и издатака, на позицијама класе 4-расходи и 5-издаци за нефинансијску имовину, за цијели или дио аванса који ће бити затворен/оправдан у 2025. години;

-сагледају **могуће ефекте судских спорова** који су у току, а чији исход може захтјевати одлив средстава у 2025. години;

-уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама које нису постојале у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, образложе да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбиједити средства изнад лимита утврђених овим Упутством (**тачка 5.1.Б.**).

Трошење намјенских прихода

Приликом планирања буџетских расхода и издатака за наредну годину који се финансирају из намјенских прихода (намјенско трошење средстава из прихода који се остварују по посебним прописима), корисници би требало да искажу посебне буџетске ставке у циљу планирања намјенског трошења накнаде за противпожарну заштиту, накнаде за воде, накнаде за шуме, концесионе накнаде, накнаде за претварање пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште, у складу са законским одредбама које предвиђају посебне програме за трошење ових средстава (**које је потребно припремити и доставити на усвајање Скупштина Града**). Расходи који се финансирају из сопствених и осталих намјенских прихода морају бити у висини процјењених прихода, односно, мора постојати равнотежа између планираних прихода¹⁷ и расхода. **Надлежности праћења законске регулативе и планирања/трошења прихода остварених по посебним прописима су:**

-Одјељење за комуналне послове: накнада за коришћење шума и шумског земљишта, накнаде за воде, концесионе накнаде,

-Одјељење за саобраћај и путеве: накнада за коришћење шума и шумског земљишта, концесионе накнаде,

-Одјељење за привреду: концесиона накнада за коришћење електроенергетских објеката,

-Одсјек за послове цивилне заштите и ПТВСЈ: средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара,

те остале потрошачке јединице, уколико остварују приходе по посебним законским прописима и исте реализују по посебним програмима-прописима.

Остале обавезе

Напомињемо сва одјељења, одсјеке, кабинете и службе ГУБЛ-а да је **неопходно** да се придржавају инструкција датих у овом Упутству.

У формалном смислу, **неопходно је да табеле које су у прилогу Упутства, буду тачно и прецизно попуњене**, односно, да буџетски захтјеви достављени у форми предвиђеној овим Упутством. **Уколико буџетски захтјеви не буду у складу са овом формом, исти ће бити враћени на дораду и исправку. Уколико буџетски корисник не изврши дораду и исправку буџетског захтјева, Одјељење за финансије ће израдити пројекцију расхода и издатака за 2025. годину за тог корисника, према планираним расходима и издацима из 2024. године.**

Нарочито скрећемо пажњу да је због **реалног и суштински исправног планирања активности свих корисника буџета града Бања Лука** **потребно да се у буџетском захтјеву ставке расхода и издатака детаљно писмено образложе у одговарајућим табелама (на начин појашњен у тачки 5. овог Упутства)**, како би Буџет Града за 2025. годину био усклађен са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/16, 115/17 и 118/18).

¹⁷ Почетне процјене намјенских прихода дате су у прилогу Упутства, у оквиру табеларног прегледа: "Пројекције прихода и примитака буџета Града Бања Лука за период 2024.-2026. г. - Фонд 01".

Сва одјељења, одејци, кабинети и службе ГУБЛ-а дужни су доставити захтјеве за буџетским средствима за 2025. годину на начин предвиђен овим Упутством. **За непоштовање буџетских ограничења и садржаја буџетског захтјева, као и рокова за израду и достављање захтјева, предвиђене су санкције у складу са чланом 64. Закона о буџетском систему Републике Српске.**

6.2. Буџетски корисници

Обавезе при планирању потрошње

Сви буџетски корисници имају обавезу да планирају средства за потрошњу у складу са својим надлежностима, тј. дјелокругом својих активности које су прописане законским одредбама из њихове надлежности. Сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње, те да потрошњу планирају у складу са датим ограничењима потрошње.

Приликом планирања буџета, буџетски корисници треба да:

-као приоритет планирају законске и уговорене обавезе (плате, накнаде, закључене уговоре, преузете обавезе и сл.);

-у мјери у којој је то могуће, планирају пројекте који су предвиђени Стратегијом развоја Града Бања Лука (припадајући дио, у складу са расположивим средствима – **Табела 5**);

-у својим буџетским захтјевима **обавезно наведу законску и другу регулативу** на основу које планирају грантове (позиције 415), помоћи појединцима (позиције 416) и трансфере (позиције 48), уколико их планирају оквиру својих потрошачких јединица, те да образложе њихову намјену (**Табела 4**);

-планирају износе преосталог дијела уговорених обавеза из 2024. године и претходних година, који ће се реализовати у 2025. години. Неопходно је да сви корисници буџета **изврше анализу свих уговорених обавеза** (на ставкама текућих и капиталних расхода), чији се наставак реализације очекује у наредној буџетској години, те планирају ова средства у оквиру датих ограничења потрошње;

-сагледају **могуће ефекте судских спорова** који су у току, а чији исход може захтјевати одлив средстава у 2025. години и да то посебно наведу и образложе;

-у складу са чланом 32. Правилника о нормативима и стандардима за финансирање средњих школа ("Сл. гл. РС", бр. 109/23), надлежно Одјељење за друштвене дјелатности, у сарадњи са другим организационим дјеловима ГУБЛ-а, треба да припреми одлуку о критеријумима расподеле средстава, која се обезбјеђују у буџету Града за намјене финансирања расхода и издатака средњих школа утврђених Законом о средњем васпитању и образовању - о наведеном ће средње школе бити обавијештене;

-поступају у складу са чланом 205. Закона о раду, којим је прописано да послодавац са одређеним лицем може закључити уговор о дјелу ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца (нису систематизовани Правилником о унутрашњој организацији послова и систематизацији радних мјеста);

-имају у виду да су, код почетних буџетских ограничења за средње школе, уобзирена евентуално потребна већа средства за превоз запослених (пројекција већа за 5 до 6% у односу на претходну годину);

-уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама које нису постојале у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, образложе да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбиједити средства изнад лимита утврђених овим Упутством (**тачка 5.2.Б**);

-властите приходе и примитке, као и расходе и издатке који се, путем Фонда 02 - фонд прихода по посебним прописима, троше из остварених властитих прихода и примитака, потребно је **исказати у буџетском захтјеву за 2025. годину¹⁸ у Табели 1а и другим одговарајућим табелама**. Као што је већ претходно наведено, ове табеле попуњавају само они корисници којима је годишњом Одлуком о

¹⁸ Примјењује се од 2022. године, због ступање на снагу Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета ("Сл. гласник РС", бр. 111/21).

извршењу буџета, у претходном периоду, била дата могућност да користе ова средства за реализацију својих посебних активности, путем Фонда 02.

Намјенско трошење средстава

Неопходно је да сви корисници, који ће у 2025. години имати **финансирање посебних пројеката/програма/манифестација или који имају планирано трошење намјенских средстава**, попуне **Табелу 5** (у исту се уносе и пројекти из Стратегије развоја града, како је претходно појашњено). **Ова табела се односи и на планирање средстава потребних за реализацију посебних манифестација које се финансирају из више извора** (Град, буџетски корисници) као што су: „Прољеће у Бањој Луци“, „Љето на Врбасу“, „Кочићев збор“, „Избор најбољег спортисте Града“ и осталих манифестација које се планирају за наредну годину. Табелу бр. 5.¹⁹ попуњавају и буџетски корисници, **који финансирају посебне пројекте и програме потрошње и који реализују намјенске приходе** (тврђава Кастел, реализација боравишне таксе и сл.).

Приликом планирања буџетских расхода и издатака за наредну годину који се **финансирају из намјенских прихода** (намјенско трошење средстава из прихода који се остварују по посебним прописима), корисници би требало да планирају посебне буџетске ставке у циљу планирања намјенског трошења (Туристичка организација Града, за средства остварена по основу боравишне таксе; Центар за развој пољопривреде и села, за средства остварена од накнаде за промјену намјене пољопривредног земљишта, те остали буџетски корисници уколико остварују приходе по посебним законским прописима и исте реализују по посебним програмима-прописима; Центар за развој пољопривреде и села за средства која се користе на РЕЦ Мањача). Расходи који се финансирају из сопствених и осталих намјенских прихода морају бити у висини процјењених прихода, односно мора постојати равнотежа између планираних прихода и расхода.

Остале обавезе

Напомињемо све буџетске кориснике да је **неопходно** да се придржавају инструкција датих у овом Упутству. У формалном смислу, **неопходно је да табеле које су у прилогу Упутства, буду тачно и прецизно попуњене**, односно, да буџетски захтјеви свих буџетских корисника буду достављени у форми предвиђеној овим Упутством. **Уколико буџетски захтјеви не буду у складу са овом формом, исти ће бити враћени на дораду и исправку. Уколико буџетски корисник не изврши дораду и исправку буџетског захтјева, Одјељење за финансије ће изградити пројекцију расхода и издатака за 2025. годину за тог корисника, према планираним расходима и издацима из 2024. године.**

Нарочито се скреће пажња да је због **реалног и суштински исправног планирања активности свих корисника буџета града Бања Лука потребно да се у буџетском захтјеву ставке расхода и издатака детаљно писано образложе у одговарајућим табелама (на начин појашњен у тачки 5. овог Упутства)**. То такође обезбјеђује усклађеност буџета Града за 2025. годину са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/16, 115/17 и 118/18).

Сви буџетски корисници дужни су доставити захтјеве за буџетским средствима за 2025. годину на начин предвиђен овим Упутством. **За непоштовање буџетских ограничења и садржаја буџетског захтјева у складу са овим Упутством, као и рокова за израду и достављање захтјева, предвиђене су санкције у складу са чланом 64. Закона о буџетском систему Републике Српске.**

¹⁹ Табелу је потребно припремити на начин да се у сваком одвојеном „sheet“-у искаже план средстава за наредни период, уколико корисник финансира више пројеката из стратегије, већи број манифестација и других, посебних, програма потрошње.

Упутство за 2025. годину може се преузети са интернет странице Града www.banjaluka.rs.ba, као и све табеле у Excel-у које је потребно попунити (секција „Буџет“), те попуњене доставити и у електронској форми на адресу finansije@banjaluka.rs.ba (исте је потребно доставити и на протокол ГУБЛ-а са позивом на број 04-40-1525/24).

7. ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ГРАДА ЗА 2025. ГОДИНУ

Припрема и доношење буџета општина и градова дефинисана је чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске ("Сл. гласник РС", бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), и то како слиједи:

5. јул - општине и градови анализирају ДОБ (ДОБ за период 2025.-2027. година, документ није објављен на интернет сајту Министарства финансија РС, до момента израде овог Упутства),

20. јул - општински и градски орган управе надлежан за финансије буџетским корисницима доставља упутство за припрему нацрта буџета за наредну фискалну годину (с обзиром на кашњење у објави ДОБ за период 2025.-2027. година, овај рок није могао бити испоштован),

15. септембар - буџетски корисници општинском и градском органу управе надлежном за финансије достављају буџетске захтјеве за наредну фискалну годину. **Потребно је да буџетски корисници Одјељењу за финансије буџетске захтјеве за наредну фискалну годину доставе до 05.09.2024. године.** Због неопходног додатног времена за анализу и усаглашавање са свим корисницима као и провођења јавне расправе на Нацрт буџета Града за 2025. годину, предложен је краћи рок за доставу буџетских захтјева;

15. октобар - општински и градски органи управе надлежни за финансије припремају нацрт буџета, водећи рачуна о смјерницама садржаним у ДОБ-у,

1. новембар - надлежни извршни општински и градски органи управе утврђују нацрт буџета и достављају га Министарству ради добијања препорука,

15. новембар - скупштине општина и градова се изјашњавају о нацрту буџета,

20. новембар - извршни општински и градски органи управе Министарству достављају приједлог буџета на сагласност,

5. децембар - приједлог буџета општине и града за наредну фискалну годину усаглашен са Министарством извршни орган општине и града доставља скупштини општине и града на усвајање,

15. децембар - скупштина општине и града доноси одлуку о усвајању буџета за наредну фискалну годину и

24. децембар - општински и градски органи управе Министарству достављају усвојени буџет, одлуку о усвајању и одлуку о извршењу буџета за наредну фискалну годину.

У вези са напријед наведеним Законом дефинисаним крајњим роковима буџетског календара, напомиње се да је, због Статутом града Бања Лука предвиђене обавезе провођења јавне расправе о Нацрту буџета и других ванредних разлога, могуће одређено одступање од наведених рокова.

Припремио:

Дејан Вујић, дипл. ек.

Број: 04-40-1525/24

Бања Лука, 24.07.2024. године

